

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
JURISPRUDENCIJOS PROBLEMOS	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Giedrė Lastauskienė Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	9 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Teisės teorija	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Praplėsti ir gilinti teisės teorijos žinias, tarpdalykinio mąstymo, tarpasmeninių ir komunikacinių gebėjimų ugdymas, teorinių žinių ir gebėjimų taikymo praktinėje veikloje, analizuojant teisės teorijos ir teisės filosofijos problemas bei teisinius atvejus, atliekant teisinį kvalifikavimą ir vertinimą, ugdymas.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - praplės ir papildys jau įgytas teisės teorijos ir teisės filosofijos žinias, sprendžiant sunkius teisinius atvejus;	Probleminis dėstymas paskaitų metu, pratybos, savarankiškas darbas.	Žodinės diskusijos užsiėmimų metu, užduotys raštu, savarankiško rašto darbo paruošimas ir pristatymas, oponavimas.
- gebės teisės teorijos ir teisės filosofijos priemones pritaikyti praktinėje teisinio kvalifikavimo ir teisinio vertinimo veikloje;	Probleminis dėstymas paskaitų metu, pratybos, savarankiškas darbas.	Žodinės diskusijos užsiėmimų metu, užduotys raštu, savarankiško rašto darbo paruošimas ir pristatymas, oponavimas.
- gebės praktinius teisinio kvalifikavimo įgūdžius panaudoti teorinei analizei; - gebės pritaikyti įvairiapusišką (įprastą bei rečiau naudojamą) argumentaciją sprendžiant bylas bei analizuojant teisiškai reikšmingas situacijas;	Probleminis dėstymas paskaitų metu, pratybos, savarankiškas darbas.	Žodinės diskusijos užsiėmimų metu, užduotys raštu, savarankiško rašto darbo paruošimas ir pristatymas, oponavimas.
- gebės nustatyti ir įvardinti visuotinai pripažintas vertybes ir spręsti jų kolizijas ir pritaikyti įgytą suvokimą sprendžiant problemines situacijas;	Probleminis dėstymas paskaitų metu, pratybos, savarankiškas darbas.	Žodinės diskusijos užsiėmimų metu, užduotys raštu, savarankiško rašto darbo paruošimas ir pristatymas, oponavimas.
- gebės aiškiai pagrįsti savo teiginius ir padaryti tinkamas išvadas bei savo poziciją pristatyti žodžiu ir (arba) raštu profesinėje ir viešojoje aplinkoje;	Pratybos, savarankiškas darbas.	Žodinės diskusijos užsiėmimų metu, užduotys raštu, savarankiško rašto darbo paruošimas ir pristatymas, oponavimas.
- mokės savarankiškai pasirinkti ir analizuoti reikalingą literatūrą, integruoti skirtingų mokslo sričių žinias atliekant mokslinius tyrimus ir vertinant teisiškai reikšmingas situacijas;	Pratybos, savarankiškas darbas.	Žodinės diskusijos užsiėmimų metu, užduotys raštu, savarankiško rašto darbo paruošimas ir pristatymas, oponavimas.
- gebės argumentuotai diskutuoti įvairiais teisės taikymo ir aiškinimo klausimais ir įteigti atstovaujamos pozicijos teisingumą.	Probleminis dėstymas paskaitų metu, pratybos, savarankiškas darbas.	Žodinės diskusijos užsiėmimų metu, savarankiško rašto darbo pristatymas, oponavimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Teisė ir taisyklės. Taisyklių pavidalai ir vaidmuo visuomenėje. Teisės ontologiniai lygmenys. Teisės sampratų daugiareikšmiškumas. Konvencinė teisės samprata.	1			2			3	4	Mokslinės literatūros analizė.
2. Sunkios bylos. Sunkių bylų požymiai. Sunkių ir lengvų bylų sprendimo skirtumai.	1			2			3	5	Mokslinės literatūros analizė.
3. Teisė ir moralė. Teisės ir moralės santykis. Moralės subjektyvizmo problema. Viešosios moralės samprata ir reikšmė. Ar įmanomas moralinis teisės neutralumas? Moralė kaip teisės minimumas. Ar teisės moralumas – būtina jos galiojimo sąlyga? Moraliniai sprendimai sunkiose bylose. Teisė v. moralė – galimi sprendimo būdai.	2			4			6	8	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, užduoties raštu atlikimas.
4. Teisė ir religija. Vyraujančios religijos įtakos teisei. Teisės ir religijos sankirtos: bylų pavyzdžiai. Religija kaip teismo sprendimo argumentavimo priemonė.	1			2			3	4	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, užduoties raštu atlikimas.
5. Teisė ir medicina. Medicinos mokslo pasiekimų įtaka teisei. Teisinis medicininių problemų įvertinimas: eutanazija, abortai, embrionų kamieninių ląstelių naudojimas ir kt. Sunkios bylos ir jų sprendimai: kritinė analizė.	1			2			3	6	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, užduoties raštu atlikimas.
6. Ekonomika ir teisė. Ekonomikos priemonių naudojimas teiseje. Teisės įtaka ekonomikai. Ekonomikos pasiekimų įtaka teisei.	1			2			3	6	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, užduoties raštu atlikimas.
7. Tiesa ir įrodinėjimas teiseje. Argumentavimas ir argumentai teiseje. Argumentų rūšys. Argumentai dėl faktų. Argumentai dėl teisės. Klaidingas argumentavimas.	1			2			3	6	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, užduoties raštu atlikimas.
8. Lygiateisiškumas kaip pamatinis teisės principas. Lygiateisiškumas kaip diskriminacijos draudimas. Socialinė atsakomybė ir teisinė atsakomybė. Pozityvioji diskriminacija ir negatyvioji diskriminacija. Diskriminacija teisėkūroje ir diskriminacija teisė taikyme.	2			4			6	6	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, užduoties raštu atlikimas.
9. Teisės aiškinimas ir teisėjo diskrecija. Pažodinio ir kūrybiško teisės aiškinimo poreikis, pagrindimas, galimybės ir ribos. Įstatymų leidėjo ketinimai kaip teisės esmės atskleidimo priemonė. Objektivus ir subjektyvus įstatymų leidėjas. Išsakyti ir nutylėti įstatymų leidėjo ketinimai. Teisės aiškinimo ir teisės šaltiniai – atskyrimo galimybės.	1			2			3	4	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, užduoties raštu atlikimas.
10. Teisė ir etika. Etikos kaip teisinės kategorijos identifikavimo problemos. Teisinė etika. Teisininko etika. Etikos kategorijos įtaka teisės funkcionavimui.	1			2			3	4	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, užduoties raštu atlikimas.
11. Diskusija dėstytojo parinkta tema	1			5			6	8	Pasirengimas diskusijai
12. Rašto darbų pristatymas ir gynimas	1			5			6	24	Rašto darbo rengimas, pasirengimas

									recenzuoti kito studento rašto darbą ir oponuoti gynime.
Iš viso	14			34			48	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvumas užsiėmimų metu	10	Semestro metu	Semestro metu yra vertinamas studentų aktyvumas užsiėmimų metu. Vertinant studento aktyvumą, yra atsižvelgiama į studentų pasisakymų konstruktyvumą ir įtaigumą, dalyvavimą diskusijose, problemų formulavimą ir galimų jų sprendimų siūlymą.
Užduotys raštu	30	Semestro metu	Semestro metu yra vertinamas savarankiškas pasirengimas nagrinėjamosioms temoms. Savarankiškas pasirengimas nagrinėjamosioms temoms vyksta, studentams prieš užsiėmimą atliekant rašytines užduotis ir išsiunčiant jas dėstytojui. Vertinat studento rašytinių užduočių atlikimą, yra atsižvelgiama į pateiktų rašytinių darbų išsamumą, išbaigtumą, studento gebėjimą savarankiškai pasirinkti ir panaudoti tinkamus šaltinius.
Rašto darbas	40	Semestro pabaigoje	Studentai rengia individualius rašto darbus iš anksto su dėstytoju suderintomis, dalyko aprašą atitinkančiomis temomis ir juos pristato užsiėmimų metu. Rašto darbai turi atitikti Teisės fakultete galiojančius rašto darbų rengimo reikalavimus. Rašto darbe turi būti panaudota ne mažiau kaip penki specialios literatūros šaltiniai. Rašto darbas vertinamas dešimties balų sistemoje: iki 8 balų už rašto darbo turinį ir formą (analizės išsamumas, nuoseklumas, tinkama struktūra, pakankami šaltiniai, mokslinis stilius, pagrįsti apibendrinimai); iki 2 balų už rašto darbo pristatymą (įtaigumas, koncentruotas kalbėjimas, sklandumas, gebėjimas argumentuoti atsakyti į užduotus klausimus). Užsiėmimų metu vyksta rašto darbo gynimas, kurio metu iš anksto paskirtas studentas pateikia rašto darbo recenziją ir oponuoja gynimo metu.
Oponavimas rašto darbui	20	Semestro pabaigoje	Kiekvienas studentas raštu rengia kito studento paruošto rašto darbo recenziją ir oponuoja žodžiu rašto darbo gynimo metu. Recenzija ir oponavimas vertinami kartu dešimties balų sistemoje, atsižvelgiant į recenzijos ir oponavimo konstruktyvumą, įtaigumą, aiškumą.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
ALEX, R.	2009	Teisinio argumentavimo teorija: mokymas apie racionalų diskursą, arba Teisinio pagrindimo teorija		Vilnius: Teisinės informacijos centras
DWORKIN, R.	2004	Teisės imperija		Vilnius: Pradai
GUMBIS, J.	1991	Teisinis argumentavimas: realistinis požiūris		http://web.vu.lt/tf/j.gumbis/teisinis-argumentavimas/
HART, H. L. A.	1997	Teisės samprata		Vilnius: Pradai
LASTAUSKIENĖ, G.	2018	Sunki byla Lietuvos teismų požiūriu: religinio pobūdžio bylų pavyzdžiu		https://www.zurnalai.vu.lt/teise/article/view/10846
POSNER, R. A.	2004	Jurisprudencijos problemos		Vilnius: Eugrimas
Papildoma literatūra				
BALTRIMAS, J.; LANKAUSMAS, M.	2014	Argumentavimas remiantis teisės principais: atkuriamasis ir plėtojamasis būdai		http://teise.org/wp-content/uploads/2016/07/Baltrimas_Lankauskas_studija.pdf
DWORKIN, R.	1975	Hard Cases. Harvard Law Review		http://users.umi.acs.umd.edu/~horty/courses/readings/dworkin-1975-hard-cases.pdf
DWORKIN, R.	2004	Rimtas požiūris į teises		Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
HAYEK, F. A. v.	1998	Teisė, įstatymų leidyba ir laisvė		Vilnius: Eugrimas
RANDAKEVIČIŪTĖ, J.	2016	Moralės vaidmuo teisėje sistemoje Vakarų teisės tradicijos kontekste		file:///C:/Users/Giedre/Downloads/10449-Article%20Text-11040-1-10-20170329.pdf